

AİBÜ SBF HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
2022-2023 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI HEMŞİRELİKTE YÖNETİM DERSİ
UYGULAMA KILAVUZU

ÖĞRENCİ BİLGİSİ

- **Öğrencinin Adı-Soyadı/Numarası:**

- **Öğrencinin İletişim Bilgisi: Telefon: ..... e-posta: .....**

- **Uygulama Eğitime Yapılan Kurumun Adı:**

- **Uygulama Eğitimi Yapılan Birimin Adı:**

- **Sorumlu Yöneticinin Adı-Soyadı-Telefonu:**

1- Kurumun Yönetim ve Örgütlenmesi; Uygulama yaptığınız kurumun genel yönetim ve örgütlenme yapısını, web sayfasını inceleyerek, kurumda/birimde gözlem yaparak ve konu ile ilgili kişilerle görüşerek aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

1. Kurumun tarihçesinin bir kopyasını inceleyerek kısa bir özetini kendi cümlelerinizle yazınız.
2. Kurumun misyon ve vizyonunu yazınız.
3. Kurumun değerlerini ve etik ilkelerini yazınız.
4. Kurumun fiziksel yapısını (olanak doğrultusunda kurumun genel krokisini raporunuza koyunuz) ve var olan bölümlerini yazınız.
5. Kurumdaki toplam yatak sayısını ve bölümlere (yoğun bakım, servisler, acil, ameliyathane, vb.) göre dağılımını yazınız ve kurumda verilen hizmetlerin düzeyini/ kapsamını yorumlayınız.
6. Kurumun örgütlenme yapısını/şemasını inceleyerek, birimler arasındaki (özellikle hemşirelik) yönetim ilişkilerini değerlendiriniz.

7. Hastane yönetim kurulunun hangi üyelerden oluştuğunu, ne sıklıkla toplandığını, hemşirelik hizmetleri müdürünün kurulda yer alıp almadığını yazınız?

8. Kurumun hastane afet planını (HAP) inceleyiniz. Yapılan çalışmalar ve tatbikatlar hakkında bilgi alınız. Buna ilişkin edindiğiniz bilgileri kısaca açıklayınız.

2- Hemşirelik Hizmetlerinin Yönetim ve Örgütlenmesi; Uygulama yaptığınız birimde hemşirelik hizmetlerinin yönetim ve örgütlenme yapısını değerlendirmek için kurumda/birimde gözlem yaparak ve konu ile ilgili kişilerle görüşerek aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

1. Hemşirelik hizmetlerinin misyon, vizyon ve değerlerini yazın
Miyon:

Vizyon:

Değerler:

2. Hemşirelik hizmetlerinin misyon ve vizyonunu birimdeki uygulamaya yansımalarını yorumlayınız.

3. Hemşirelik hizmetleri örgütlenme yapısını (şemasını) ve işleyişi dikkate alarak, etkin örgütlenme ilkelerine göre yorumlayınız.

İLKELER	Uygulanıyor	Uygulanmıyor	Gözlemediğiniz örnek olayı/durumu açıklayınız.
Amaç Birliği İlkesi			
Yönetim Alanı İlkesi			
Yönetim Basamakları/ Hiyerarşi İlkesi			
Emir-Komuta Birliği İlkesi			
Yetki Göçerme İlkesi			
Sorumluluk İlkesi			
Yetki ve Sorumluluğun Denkliği İlkesi			
Yetki Düzeyi İlkesi			
İş Bölümü ve Uzmanlaşma İlkesi			
Ayrılık (İstisna) İlkesi			
Denge İlkesi			
Esneklik İlkesi			

3. Birimin yönetim yaklaşımı-anlayışı sizce hangi yönetim kuramı/kuramları ile ilişkilendirilebilir? Böyle düşünmenize neden olan gözlemlerinizi örnekler vererek yorumlayınız.

4. Birimde çalışan hemşirelerin sayısı ve niteliklerini (hemşire yardımcısı, sağlık meslek lisesi, ön lisans, lisans, yüksek lisans, sertifikalı, deneyim durumu, vb.) göz önünde bulundurarak hemşire insan kaynağının özelliklerini yorumlayınız.

5. Birimin krokisini (raporunuza ekleyiniz) inceleyiniz.

6. Sorumlu hemşirenizle kurumdaki afet planının işlerliğini ve bu plan kapsamında yönetici hemşireler ve hemşirelerin sorumluluklarını yorumlayınız.

7. Hemşirelik hizmetlerini ilgilendiren yasa, yönetmelik, tüzük ve yönergelerin isimlerini yazınız.

8. Hemşire ve sorumlu hemşirenin iş tanımını uygulama ile karşılaştırarak yorumlayınız.

9. Birimdeki destek hizmetleri (yemekhane, çamaşırhane, temizlik, eczane, tıbbi malzeme sağlama, vb.) belirterek, nasıl yürütüldüğünü ve hemşirelerin bu hizmetlerden nasıl etkilendiğini yorumlayınız.

3- İletişim ve Çatışma Yönetimi; Uygulamaya çıktığınız birimde gözlem yaparak, konu ile ilgili kurumsal bilgi sistemini kullanarak ve ilgili kişilerle görüşerek aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

1. Birim içi ve dışı iletişimin (sözlü, yazılı) nasıl olduğunu inceleyerek yazınız.
(Çalışanların günlük iş bölümü, takım toplantıları, ziyaret raporu, ilan tahtası, kod alarmı, çağrı zili, telefon, çağrı cihazı, vb.).

2. Uygulamanız boyunca, meslektaşlar arasında (hemşire-hemşire, hemşire-sorumlu hemşire) iletişim ilişkilerini yorumlayınız. Uygun olmayan iletişimin yol açabileceği durumları ve olası sonuçlarını açıklayınız. Meslektaşlar arasındaki iletişimi iyileştirme ve dayanışmayı güçlendirmeye ilişkin önerilerinizi yazınız.

3. Birimde, hasta teslimi ve/veya hastanın klinik durumundaki değişikliğin iletilmesi sırasında, kullanılan iletişim yöntemini inceleyerek açıklayınız.

4. Bir hastanın klinik durumundaki değişikliğe yönelik iletişimi ya da hasta teslimini aşağıda gösterilen SBAR yöntemine göre yapınız.

S - Durum (Situation)	
B - Tıbbi öykü (Background)	
A - Değerlendirme (Assessment)	
R - Öneri (Recommendation)	

5. Birimde, gözlemlediğiniz veya olası bir çatışmayı aşağıdaki başlıklar altında analiz ederek yorumlayınız.

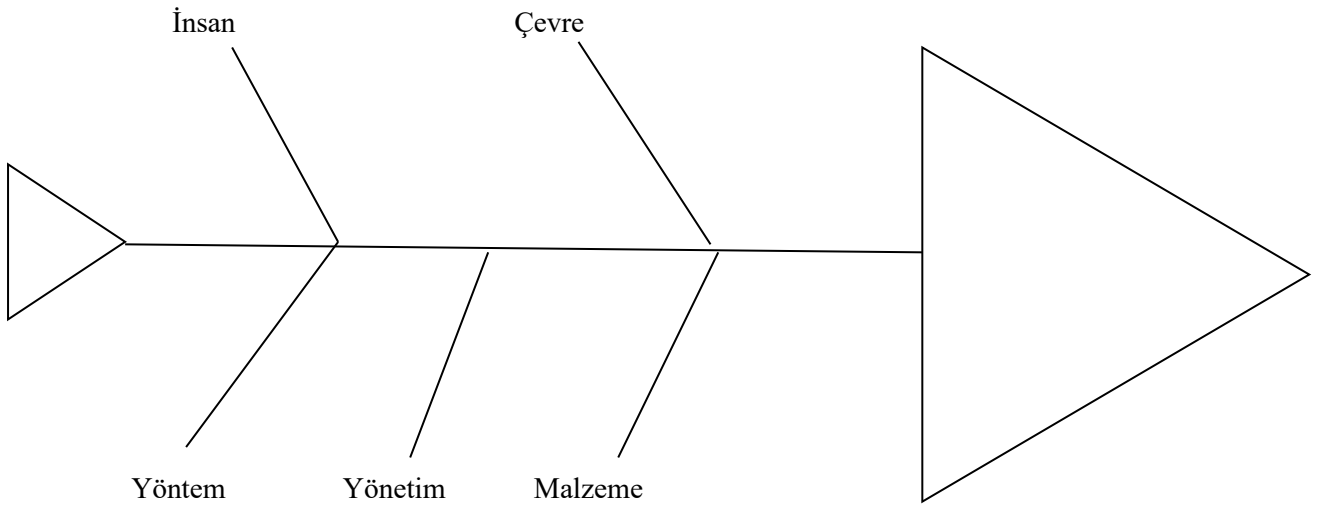
Yaşanan olayı/durumu kısaca açıklayınız.	
Çatışmanın kim ya da kimler arasında gerçekleştiğini yazınız.	
Çatışmanın ortaya çıkmasına neden olan etmenleri yazınız.	
Çatışmanın taraflar, kurum ve hizmet üzerindeki etkileri nelerdir? Açıklayınız.	
Çatışma çözümüne yönelik hangi girişimlerde bulunuldu? Açıklayınız	
Yönetici hangi çatışma çözme stratejisini kullandı? Açıklayınız.	
Çatışma çözüm süreci sonrası ne tür sonuçlar ortaya çıktı? Yorumlayınız. (Çatışma çözüm stratejisinin etkinliğini değerlendiriniz)	
Siz yönetici olsaydınız hangi çatışma çözüm stratejisini kullanırdınız? Nedenini açıklayınız.	

4- Sorun Çözme: Uygulamaya çıktığımız birimde gözlem yaparak ve ilgili kişilerle görüşerek aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

1. Biriminizde, hemşirelik hizmetleriyle ilgili gözlemlediğiniz sorunların listesini yazınız.

2. Bu sorunlardan birini nedenlerini de belirterek sorumlu hemşirenizle birlikte seçiniz. Sorun olarak seçtiğiniz olayı/durumu kısaca açıklayınız.

3. Seçtiğiniz sorunu aşağıda gösterilen balık kılıcı yöntemine göre inceleyiniz.

4. Bu sorunu çözmek için en az 3 tane çözüm üretiniz.

1-

2-

3-

4-

5-

5. Çözüm önerilerinizi uygulanabilirliklerini ve sonuç verme potansiyeli açısından aşağıdaki tabloya göre değerlendiriniz. Hangi çözümü hayata geçireceğinize karar veriniz.

Sorun:		
Hedef:		
Çözüm seçenekleri	Üstün Yönü	Zayıf Yönü
Çözümlerinizi öncelik sırasına göre listeyiniz		

5- Kalite ve Değişim Yönetimi: Kurumda uygulanan kalite yönetimi hakkında bilgi edinerek, uygulama yaptığınız birimde hemşirelik hizmetlerini gözlemleyerek ve uygulamaları değerlendirerek aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

1. Uygulamaya çıktığınız kurum, ulusal veya uluslararası bir kuruluş tarafından akredite edilmiş mi? Akredite eden kuruluşu, akreditasyonun açık adını ve akredite belgesinin geçerlilik süresini yazınız. (Birden fazla ise hepsini listeleyiniz). [Halen hazırlık aşamasında olan kurumlar için, yetkili kişi ile görüşerek hangi aşamada olduğunu ve yapılan çalışmaları belirtiniz].
2. Kurumun kalite politikası açıklanmış mı? Açıklanmış ise kurumun kalite politikasını verilen hizmet ile karşılaştırarak değerlendiriniz.
3. Hemşirelik hizmetlerini ilgilendiren dokümanları (prosedür, talimat, liste ve formlar) inceleyiniz. İncelediğiniz dokümanlardan birini seçiniz ve uygulandığı biçimi ile bilimsel yazındaki bilgiyle (örneğin kanıt temelli uygulamalar) karşılaştırarak değerlendiriniz ve yenilenmesi gereken noktaları raporunuza ekleyiniz.
4. Sorumlu hemşire ile görüşerek hemşirelik hizmetlerinde izlenen kalite göstergelerini (indikatörlerini) (yönetim, bakım, eğitim göstergeleri vb.) listeleyiniz.
5. Sorumlu hemşire ile görüşerek birim yöneticileri tarafından oluşturulan Düzeltici ve Önleyici Faaliyetleri (DÖF) inceleyiniz. Genel olarak hangi konular hakkında DÖF açıldığını ve DÖF açılma kararının nasıl verildiğini öğrenerek belirtiniz.
6. Hemşirelik bakım protokol/talimatlarından birkaç tanesini (adını, amacını, kapsamını ve içeriğini) inceleyerek, hemşirelerin uygulamalarını protokoller doğrultusunda gerçekleştirip gerçekleştirmediğini yorumlayınız/değerlendiriniz.

7. Birimde kullanılan kaza ve tıbbi hata bildirim/raporlama sistemlerini kısaca açıklayınız.
8. Bildirim/raporlama konusundaki engelleri göz önünde bulundurarak bildirim artırmak için önerilerinizi kısaca açıklayınız.
9. Birimde görevli hemşireler hangi risklerle karşılaşmaktadır? Size göre en yüksek risk oluşturan konulardan başlayarak listeleyiniz. Nedenlerini kısaca açıklayınız.
10. Kurumda/birimde hangi konularda değişime gereksinim olduğunu düşünüyorsunuz? Açıklayınız.
11. Birimde belirlediğiniz değişim konularından birini seçerek bu değişimin gerçekleştirilmesinde hangi değişim stratejilerinin kullanılması gerektiğini nedenleri ile açıklayınız.
12. Birimde belirlediğiniz değişim konusunu gerçekleştirirken değişimi kolaylaştırıcı ve engelleyici durumlar neler olabilir? Yazınız.
13. Birimdeki hemşirelerin değişime karşı genel tutumlarını gözlemleyerek olası direnç nedenlerini yorumlayınız.

6- Önderlik: Uygulama yaptığınız birimdeki yönetici hemşireyi ve hemşireleri gözlemleyerek, bugüne kadar edindiğiniz deneyimlerinizi göz önünde tutarak ve konu ile ilgili kişilerle görüşerek aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

1. Uygulamaya çıktığınız birimin sorumlu hemşiresini gözlemleyerek, aşağıdaki önderlik özellikleri açısından değerlendiriniz.

• Amaç belirleyebilme (kişisel, mesleki, çalıştığı birime özgü, birimde birlikte çalıştığı astlarını etkilemeye ve hasta bakımını iyileştirmeye yönelik amaçları veya hedefleri nelerdir):

• Sahip olduğu güç kaynaklarının farkında olma ve gerektiğinde bunları kullanabilme (hangi güç kaynaklarına sahip olduğunu ve bunları nasıl kullandığını örnekleyerek açıklayınız):

• Yenilikçi olma ve değişim yaratabilme (çalıştığı kurumda veya birimde iş ve işleyişle ilgili yeni uygulamalar yaşama geçiriliyor mu? Kendisi çalıştığı alanla ilgili yenilikleri izliyor mu? Çalışanlarda değişim ve yenilikle ilgili inanç, istek yaratabiliyor mu?):

• Çalışanlarını güçlendirme ve güdülemesi (çalıştığı birimde görev yapan çalışanları/astlarını güçlendirmeye ilişkin yaptığı çalışmaları, çalışanlarının yanında olma ve onları desteklemeye ilişkin tutum ve davranışlarını, onları çalışmaya daha istekli kılmak ve güdülemek amacıyla yaptığı çalışmaları vb. kısaca açıklayınız):

2. Birim yönetici hemşiresi/servis sorumlu hemşiresinin önderlik yaklaşımını/ tarzını, önderlik kuramlarını göz önünde bulundurarak değerlendiriniz.

3. Uygulama yaptığınız birimdeki hemşireleri etkili izleyen davranışları açısından değerlendiriniz.

4. Birimde güçlü olarak gördüğünüz bir hemşire veya yönetici hemşireyi/sorumlu hemşireyi düşünerek, hangi güç kaynaklarına sahip olduğunu yazınız?

Güç kaynakları:

5. Önderlik özellikleri açısından kendi öz değerlendirmenizi yapınız.

- Etkili bir önder olduğunuzu düşünüyor musunuz? Etkili bir önder olduğunuzu düşündüren özellikleriniz nelerdir?

7- Hemşire İnsan Gücünün Planlanması ve Görevlendirilmesi: Uygulama yaptığımız birimde gözlem yaparak, kayıtları inceleyerek ve konu ile ilgili kişilerle görüşerek aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

1. Birim yatak sayısı:
2. Birimdeki hemşire sayısı:
3. Birimdeki hemşirelerin eğitim, deneyim, varsa sertifika vb. durumu:
4. Birimdeki vardiyalardaki hemşire-hasta oranı:
5. Hemşire iş yükünün belirlenmesinde doğrudan hasta bakım girişimleri, dolaylı hasta bakım girişimleri ve birim/üniteye ait işlevleri listeleyiniz:

Doğrudan Hasta Bakım Girişimleri	Dolaylı Hasta Bakım Girişimleri	Birim/Üniteye Ait İşlevler

6. Birimde hemşire çalışma çizelgelerinin hangi ölçütler doğrultusunda nasıl ve kim tarafından hazırlandığını, onaylandığını ve bu çizelgelerin kurum içi dağıtımının nasıl olduğunu inceleyerek açıklayınız:
7. Onaylanmış/yürürlükte olan çalışma çizelgesi üzerinde değişiklik yapılması gerektiğinde nasıl bir uygulamanın olduğunu inceleyiniz:
8. Birimde hemşirelik hizmetleri ile ilgili insan gücü planlamasının nasıl yapıldığı hakkında sorumlu hemşirenizden bilgi alarak açıklayınız (vardiyalara göre hangi tip ve sayıda hastaya, hangi nitelik ve sayıda hemşire gerekli, vb.):
9. Birimdeki hastaların “Rush Medicus Hasta Sınıflandırma Sistemi” aracılığıyla (aşağıda verilen) hemşirelik bakım gereksinimlerini belirleyiniz. Birimde bir günde çalışması gereken hemşire sayısını hesaplayınız (1 hemşirenin 3 vardiyalı sistemde 1 günde 8 saat çalıştığı kabul edilmektedir)
10. Birim için belirlemiş olduğunuz günlük ve toplam hemşire sayısına göre birimin vardiya planına göre üç vardiya düzenine göre iki haftalık çalışma çizelgesini hazırlayınız.

Aşağıdaki formüle göre birimde çalışması gereken toplam hemşire sayısını hesaplayınız.

$$\text{Birimde çalışması gereken toplam hemşire sayısı} = \frac{a \times b \times c}{(c-d) \times e}$$

a = Her hasta için gerekli süre (Toplam günlük hemşirelik bakım süresi/hasta sayısı)

b= Ortalama hasta sayısı

c= Yıllık gün sayısı

d= Her personelin bir yılda izinli olduğu gün sayısı (hafta izinleri, resmi tatiller, yıllık izinler vb.)

e= Her personelin günlük çalışma saati

..... HASTANESİ ..... SERVİSİ (..... YATAK) Tarih:																
Öğrencinin adı ve soyadı:																
RUSH-MEDİKUS HASTA SINIFLAMA ÖLÇEĞİ - HASTA SINIFLANDIRMA ÖLÇÜTLERİ*																
Puan	İşlemler	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
3	Kabul Edilme															
2	Taburcu Edilme															
24	Şuursuz															
18	İnkontinans															
15	Oryantasyonu Bozuk															
12	Körlük veya ileride derecede görme bozukluğu															
9	İzolasyon															
9	Kısmi hareketsizlik															
24	Tam hareketsizlik															
24	Monitöre bağlı															
24	Respiratöre bağlı															
24	Kapsamlı yara/deri bakımı															
6	Trakeostomi															
10	Yatak istirahati															
5	Yardımla kalkar															
3	Yardımla banyo yapar															
4	Total banyo															
3	Yardımla beslenme (tüp/oral)															
10	Tamamen beslenme (tüp/oral)															
2	Aldığı-Çıkarıldığı İzlemi															
2	Örnek toplaması															
8	Tüp bakımı															
6	Oksijen terapi															
12	2 st ara veya daha sık vital bulgu															
12	İ.V. girişimler															
12	Özel Eğitim Gerekli															
12	Özel Emosyonel Destek															
3	Tanı Testleri hazırlığı															
	TOPLAM PUAN															
	DÜZEY															
	BAKIM SAATİ															
Hasta Tipi (Puan)		DÜZEY		BAKIM SAATİ												
0-24 Puan		Tip I		24 saate 0-2 saat bakım												
25-48 Puan		Tip II		24 saatte 2-4 saat bakım												
49-120 Puan		Tip III		24 saatte 4-10 saat bakım												
120 Puan Üstü		Tip IV		24 saatte 10 saat ve üzeri bakım												
Kaynak: Veliöğlu P. (1993). Yönetime yardımcı teknikler. Z. Bildirici (ed.). Sağlık Kurumları Yönetimi (TC Anadolu Ü. Yayınları No:175. Açıköğretim Fakültesi Yayınları No:351). Eskişehir, Türkiye: Etam A.Ş.																

11. Klinik uygulamanız sırasında yaptığınız gözlem ve görüşmelere dayalı olarak, birimde hangi hemşirelik bakım sunum yönteminin/yöntemlerinin kullanıldığını yazınız;

12. Siz sorumlu hemşire olsaydınız, bu birimde hangi hemşirelik bakım sunum yönteminin kullanılmasını sağladınız? Gerekçesi ile açıklayınız;

13. Vardiyalar arasında ya da birimler arasında bakımın bütünlüğünü sağlamak için hangi önlemleri aldıklarınızı sorumlu hemşirenizden öğrenerek (örneğin nöbet tesliminin sözlü ve/veya yazılı olarak nasıl yapıldığı, vardiya teslim formu, vb.) raporlayınız;

8- İnsan Kaynakları Yönetimi Eğitim ve Kariyer Geliştirme; Uygulama yaptığımız birimde yönetici hemşire ve hemşirelerle görüşerek ve gözlem yaparak aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

1-Olası iş seçeneklerinizi araştırarak, iş ilan sitelerinden hemşire ilanlarını inceleyiniz.

• Bu ilanlarda yer alan hemşirelerden beklenen özellikleri listeleyiniz.

• Kendinizi bu özellikler açısından değerlendiriniz.

• İş başvurusu yapmak üzere kuramsal bölümde verilen bilgiler doğrultusunda özgeçmişinizi hazırlayınız. Raporunuza ekleyiniz.

2-Kurumda hemşirelerin işe alımında izlenen adımları ve birime yerleştirilmesinde dikkate alınan ölçütleri belirtiniz.

3-Kurumda, hemşirelerin işten ayrılma oranı (devir hızı) ölçülüyor mu? Ölçülüyorsa belirlenen değeri yorumlayınız.

4-Hemşirelerin işten ayrılmalarının nedenlerini yönetici hemşirenizle tartışarak, yorumlayınız.

5-Kurumda/birimde, devir hızını azaltmak ve hemşireleri kurumda tutmak için kullanılan stratejiler nelerdir?

6-Kurumun/birimin hemşirelerin kariyer gelişimini desteklemeye yönelik çalışmalarını öğrenerek yazınız.

7-Hemşire olarak bu kurumda çalıştığınızı düşünerek, kariyer planınızı yapınız.

8-Birimde hemşirelerin özlük haklarından yararlanmaya (yıllık izin, hastalık çalışma saati, mesai, rapor/mazeret izni, ücret/prim ödemeleri vb.) ilişkin yaşanan sorunları, gerekçeleriyle belirtiniz.

9- Kurumda, hemşirelerin kuruma ve işe uyumunu sağlamak için basılı veya elektronik ortamda çalışanların erişimine açık bir “Çalışan/Personel El Kitabı” var ise inceleyiniz, yoksa el kitabının içeriğinde olması gereken başlıkları belirtiniz.

10-Uygulama yaptığınız birimde, yönetici hemşire veya birim hemşirelerinden birinin bir vardiyada yaptığı işin analizini, aşağıdaki örnek “İş Analiz Formu” nu kullanarak yapınız ve raporunuza ekleyiniz.

İŞ ANALİZİNDE HEMŞİRE İŞLEVLERİNİN GRUPLANDIRILMASI İLE İLGİLİ ÖRNEK LİSTE

Bakım, Tanı-Tedavi, Eş Güdüm Sağlama

- Doğrudan yapılan hemşirelik bakım girişimleri; (hasta kabul ve taburcu işlemleri, tüm bakımlar, hastanın mobilizasyonu, psikolojik destek)
- Hastaya uygulanan tüm girişimler ve bunun eş güdümü
- Tüm ilaç uygulamaları ve kaydı, (oral, IM, IV, SC...)
- Pre-op, Post-op bakım, izlemleri ve kaydı
- Yaşam bulgularını ölçme, kaydetme ve izleme
- Aldığı çıkardığı sıvı izlemi
- Kan alma, tüm laboratuvar tetkikleri ve eş güdümü, sonuçların alınması
- Pansumanlar,
- Diğer sağlık çalışanlarıyla hasta için kurulan iletişim ve eş güdümün sağlanması, konsültasyon, bilgi alış-verişi (hekim vizitlerine katılma)

Hemşirelik Yönetimi

- Çalışma çizelgesi hazırlama ve görev dağılımı yapma
- Toplantılar (astlar ve üstlerle sorun çözme, yönetsel işlemlerle ilgili düzenli ve düzenli olmayan toplantılar)
- Hemşirelik vizitleri
- Hemşirelik bakımı, tanı-tedavi işlemleri, izlenmesi ve denetlenmesi
- Hasta dosyaları ve kayıtları inceleme
- Personelin işe alımı ve görüşmeler
- Performans değerlendirme
- Nöbet teslim defteri ve vardiya raporunun denetlenmesi ve imzalanması
- Depo, sarf malzemelerin istenmesi, birime sağlanması ve denetlenmesi

Destek Hizmetlerin Yönetimi

- Sekreterlik işlemleri (hekim raporları, kayıtlar, taburcu dosyası hazırlama, hasta listesi çıkarma, yemek rotasyonu, diyet listesi hazırlama, demirbaş kaydı, telefonlara bakma vb. tıbbi sekreterlik işleri gibi)
- Birimin temizlik ve düzeninin denetlenmesi, bozulan yerlerin onarılmasının sağlanması, vb.

Eğitim ve Kariyer Geliştirme

- Öğrencilere kılavuzluk, eğitim ve denetim için ayrılan zaman
- Hizmet içi eğitim toplantıları (hemşirelere ve yardımcı personele)
- İş başı eğitimleri (hemşire ve yardımcı personele)
- Yeni personelin birime uyumunun sağlanması
- Yeni alet ve malzeme tanıtım ve kullanımı için yapılan eğitimler (yeni teknolojiye uyum)
- Sağlık eğitimi (bireye, hastaya, ailesine)
- Kariyer danışmanlığı

Araştırma

- Hemşirelik bakımı, yönetimi, eğitimi ile ilgili (diğer sağlık çalışanları ve meslektaşlarla planlanmış) her türlü araştırma etkinlikleri

Dinlenme/Özel

- Yemek, çay ve sigara molaları için ayrılan süre
- Özel telefon görüşmeleri, özel ziyaretçi kabulü ve sohbet için ayrılan zaman
- Çalışanların kendi aralarında günlük konuşmaları (hasta, eğitimsel, yönetsel veya bir sorun çözmeye yönelik olamayan) için ayrılan süre.

11-İş analizi sonuçlarınıza göre aşağıdaki tabloyu doldurunuz ve tabloyu yapılan işler ve yeterince zaman ayıramayan işler açısından hemşirenin sorumlulukları doğrultusunda yorumlayınız.

İŞ İÇERİĞİNİN GRUPLANMASI	Toplam Süre
Bakım, Tanı-Tedavi, Eş Güdüm Sağlama	
Hemşirelik Yönetimi	
Destek Hizmetlerin Yönetimi	
Eğitim	
Araştırma	
Düzenleme	

• Sizce yönetici hemşirenin/sorumlu hemşirenin işinin temel amacı nedir?

• Yönetici hemşirenizin yaptığı temel/öncelikli işlevler nelerdir?

• Uygulamaya çıktığımız birimde hemşirelerin yönetici hemşireden bekledikleri nelerdir?

• Sizce yönetici hemşirenin yeterince zaman ayıramadığı işlevlerin başlıkları nelerdir?

• Sizce yönetici hemşirenin temel işlevlerini/işini yapmasını engelleyen temel etmenler nelerdir?

12-İş analizi sonuçlarınıza ve gözlemlerinize dayalı olarak “Yönetici Hemşire/Hemşire İçin İş Tanımı Formu”nu yasal düzenlemelerle karşılaştırarak doldurunuz.

BİRİM SORUMLU HEMŞİRESİ/SERVİS HEMŞİRESİ İŞ TANIMI FORMU ÖRNEĞİ	
Görev Unvanı:	
Çalıştığı Birim	
Bağlı Olduğu Birim	
Kime Karşı Sorumlu Olduğu	
Kim / Kimlerden Sorumlu Olduğu (Kendisine Bağlı Olanlar):	
Gerekli Nitelikler:	
Çalışma Koşulları:	
İşin Özeti:	
Görev-Yetki ve Sorumluluklar	

9- Takım Çalışması; Uygulama yaptığımız birimde yönetici hemşire ve hemşirelerle görüşerek ve gözlem yaparak aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

1-Kurumda ve birimde hangi tür takımların olduğunu, bu takımların kimlerden oluştuğunu, ne sıklıkta toplandığını ve görevlerinin neler olduğunu aşağıdaki tabloda belirtilen şekilde açıklayınız.

	Takım Adları				
	Hastane Yönetim Kurulu	Hastane Konseyi			
Takım Türü					
Takım Üyeleri					
Takımın Görevleri					
Takımın toplanma sıklığı					
Takımda hemşireler var mı?					

2-Hemşirelik hizmetleri bölümünde hangi tür takımların oluşturulduğunu, bu takımların kimlerden oluştuğunu, ne sıklıkla toplandığını ve görevlerini aşağıdaki tabloda belirtilen şekilde açıklayınız.

	Takım Adları				
Takım Türü					
Takım Üyeleri					
Takımın Görevleri					
Takımın toplanma sıklığı					

3-Kendi takımınızı, etkili/başarılı takımların özellikleri açısından aşağıdaki tablo doğrultusunda değerlendiriniz.

Etkili takım özellikleri	
Takımın hedefleri oluşturulmuştur.	
Roller ve sınırları tanımlanmıştır.	
Açık ve net iletişim, etkin dinleme vardır.	
Etkili karar verme sistemi kullanılmaktadır (kararlar katılımlı alınır, görüşler açıkça paylaşılır, vb.).	
Takım içi olumlu iklim vardır (güven, saygı, birbirini izleme ve destek, ortak hedefler için çalışma).	
Takım üyelerinin uzmanlığı, bilgi, beceri ve yetenekleri değerli görülür.	
Çatışmalar etkili yönetilir.	
Görevler iş birliği ile paylaşımlı gerçekleştirilir.	
Takımda katılımcı önderlik yaklaşımı vardır.	
Takım özdeğerlendirmesini yapar.	

4-Kendinizi etkili bir takım üyesi olma özellikleri yönünden değerlendiriniz

Etkili Takım Üyesi Roller	Her zaman (5)	Genellikle (4)	Bazen (3)	Nadiren (2)	Asla (1)
1. Takımın bir üyesi olarak yapılacak işi sahiplenirim ve sorumluluk alırım.					
2. Aldığım sorumlulukları ve görevleri etkili şekilde yerine getiririm.					
3. Takım üyeleri konuşurken sözünü kesmem, etkin dinlerim.					
4. Takım üyelerini, görüşlerini açıklaması için desteklerim.					
5. Gereksinim halinde takım üyelerini destekler ve yardımcı olurum					
6. Takım içinde güven oluşturmaya özen gösteririm					
7. Takım üyelerinin bilgi ve yeteneklerini değerli görürüm.					
8. Takımın başarımını artırmaya yönelik çaba gösteririm.					
9. Takım içi çatışmalarda çözüme yönelik hareket ederim.					
10. Takım içinde uyumlu/iş birlikçi olmaya çalışırım.					
11. Takım içi alınan kararlara katılırım					
12. Takım içinde kararların katılımcı /paylaşımlı olarak alınmasını desteklerim					
13. Gerektiğinde takımın önderliğini üstlenirim					
14. Takım üyelerine başarımını artırmaya yönelik geri bildirim veririm					
15. Etkin bir takım üyesi olarak öz değerlendirme yaparım.					

Değerlendirme

5-28 puan: Etkisiz takım üyesidir.

29-51 puan: Takım üyesi olarak yer olsa da yeterince etkili (aktif ve destekleyici) değildir.

52-75 puan: Etkili takım üyesidir.

10- Başarım Değerlendirme ve G?d?leme; Uygulama yaptığımız birimde yönetici hemşire ve hemşirelerle görüşerek ve gözlem yaparak aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

1-Kurumda/birimde hemşirelerin performans değerlendirmesinde kullanılan yöntemler nelerdir?

2-Kurumda/birimde hemşirelerin performans değerlendirmesi ne kadar sıklıkla yapılmaktadır?

3-Birimde hemşirelerin performans değerlendirmesi kimler tarafından yapılmaktadır?

4-Kurumda/birimde hemşirelerin performans değerlendirme sonuçlarının “değerlendirilenlerle” paylaşılma durumunu ve ne şekilde paylaşıldığını (yazılı ve/veya görüşme yaparak) açıklayınız.

5-Birimde hemşirelerin güdülenme ve iş doyum düzeylerini gözlemleyerek, güdülenmelerini ve iş doyumlarını olumlu ve olumsuz etkileyen durumları yazınız.

6-Kurumda/birimde yönetici hemşirelerin, hemşirelerin güdülenmesi ve iş doyumlarının sağlanmasına yönelik hangi güdülenme araçlarını kullandığını yazınız.

• Ekonomik Araçlar:

• Psikolojik ve Sosyal Araçlar:

• Örgütsel ve Yönetimsel Araçlar:

7-Birimde görevli hemşirelerin güdülenme düzeyini ve iş doyumunu artırmak için önerdiğiniz güdülenme araçlarını yazınız.

8-Bu birimde çalıştığınızı düşündüğünüzde, güdülenme düzeyiniz nasıl olurdu ve sizi güdülemek ve iş doyumunuzu artırmak için hangi araçların kullanılmasını isterdiniz, yazınız.

“Hemşirelikte Yönetim Dersi Uygulama Kılavuzu” içinde yer alan öğrenci ödevlerinin değerlendirilmesi

	Raporun Özgünlüğü (3 puan)	Rapor Düzeni (1 puan)	Amaca uygunluğu (2 Puan)	Teorik bilgi yeterliliği (2 Puan)	Ek çalışma/ yaratıcılık (1 Puan)	Öğrenim sürecine etkin katılım (1 Puan)	Toplam Puan
1-Kurumun Yönetim ve Örgütlenmesi							
2-Hemşirelik Hizmetlerinin Yönetim ve Örgütlenmesi							
3-İletişim ve Çatışma Yönetimi							
4-Sorun Çözme							
5-Kalite ve Değişim Yönetimi							
6-Önderlik							
7-Hemşire İnsan Gücünün Planlanması ve Görevlendirilmesi							
8-İnsan Kaynakları Yönetimi, Eğitim ve Kariyer Geliştirme							
9-Takım Çalışması							
10-Başarım Değerlendirme ve Güdüleme							
Toplam Puan							

Kaynak: Tatar Baykal, Ü ve Ercan Türkmen, E. (Eds). Hemşirelikte Yönetim Dersi Öğrenci Uygulama Kılavuzu. 1. Baskı. (2022). Akademi Basın ve Yayıncılık. İstanbul